

Йшли солдати в безсмертя

Спочатку коротка історична довідка. 56 жителів Воскодав воювали на фронтах Великої Вітчизняної війни. 22 — нагороджені орденами і медалями, 30 — не повернулися до рідної домівки. За цими сухими цифрами доли багатьох людей, сімей, їх родин і близьких, переораних гострим плугом війни, покличення і зранення.

У свій час добру справу зробили у Воскодавській середній школі, записавши спогади фронтюків. І нині вони як безцінна реліквія грозивих днів, краплина історії.

Дмитро Миколайович Ющук: «Сім'я моя — це дві сестри, батько, мати, дружина, трійко дітей. Була єдина годувальниця — корова і ту фашисти забрали. Брат Іван мав дружину і трое дітей. І ось їх фашисти забирають силоміч у машину для смерті. До цього малий Петрик попросив:

— Мамо, я хочу до баби...

Відпустила. І на щастя. Петро живий і здоровий. Має сім'ю. Живе в Калінінграді. Івана, його дружину та дітей розстріляли за те, що був обраний членом комітету бідноти.

За часів фашистської

окупації не було світлих днів, а тим більше ночей. 17 грудня 1943 року для воскодавців стало найчорнішим днем. 126 жителів села забрали тоді гітлерчуки і їх прихвості на смерть. Нікого не пожаліли. Євдокії Семенюк було тоді вже 92 роки. А на утриманні мала багато дітей дошкільного віку. Всім їм уготовили смерть».

В березні 1944 року Дмитро Миколайович пішов на фронт. Воював розвідником. Тяжко поранений, з війни повернувся інвалідом.

Микола Архипович Токарець був артилеристом на II-му Білоруському фронті. Пройшов від Полоцька до Любави. Брав участь в запеклих боях в Курляндії. Його щирими друзями були молодший сержант Аношкін, командир гармати єфрейтор Махов, Микола Чорний.

Перше бойове хрещення Максим Кухарчук одержав, коли визволяли Псков. Згодом Рига, Варшава, Кенігсберг. Потім зустріч на Ельбі.

Слід сказати, що багато воскодавських хлопців березневого призову сорок четвертого року потрапили на псковський напрямок. Тут був і Григорій Парфенович Шво-

роб, Йосип Герасимович Семенюк, інші солдати.

Захар Миронович Ющук визволяв від фашистів Прибалтику, форсував немало річок. Нагороджений орденом Червоної Зірки.

Тричі поранений був Антон Манилович Вознюк. З орденом Слави третього ступеня повернувся додому з фронту Леонід Герасимович Голянський.

9 липня 1944 року при розмінуванні поля наступив на міну Корній Юхимович Косячук. З фронту повернувся без правої ноги.

Серед тих боїв, у яких брав участь Дмитро Федорович Ющук, найпам'ятніший для нього — за місто Шяуляй, яке переходило з рук в руки три рази.

Павлу Антоновичу Семенюку на дійсну службу в армію довелося піти ще в 1939 році. На початку війни потрапив у полон. А потім знову воював. Брав із своїми побратимами Дрезден, форсував Ельбу, визволяв Прагу.

В штурмовому батальйоні I Українського фронту був Антон Ярмолайович Марчук. Пройшов з боями Польщу, Німеччину, Чехослова-

чину, форсував і Віслу, Одер.

Василя Варфоломійовича Негодюка тяжко поранили у щелепу. Не говорив. В горлі засів осколок. При собі не мав документів. До того ще й підбрали санітари іншої частини. Коли прийшов до свідомості, то лівою рукою написав своє прізвище. А додому вже летіла похоронка.

Нелегкі фронтіві біографії в Захара Тарасовича Гуди, Максима Мартиновича Шанури, Макара Дмитровича Швороба, Дмитра Дмитровича Годуна. Та хіба всіх назвеш?..

... Невеличке село Воскодави. Дружині, працюючі люди. Але покоління їх бачило немало на своєму віку: і страждань, і смерті. Найкращавішою сторіною була минула війна, в полум'я якої згоріло багато молодих долі.

Не забути б нам, молодим, про них: і тих, кого вже немає в живих, і тих, хто нині доживає свого віку. Скільки шапки перед пам'яттю і мертвих, і живих.

Ірина ХОМ'ЯК, студентка факультету журналістики Львівського державного університету.